

«Senza emblidar las regiuns periferas»

Debatta areguard il studi davart colliaziuns da traffic

■ **(anr/fa) Per incumbensa dal parlament ha la regenza laschè far in studi davart novas colliaziuns da traffic e classificatgà diesch projects en trais categorias da prioritad. Per quella classificaziun avevan numerus deputads pauc'encletga.**

Causa sia situaziun topografica tutga il chantun Grischun tant per il traffic public sin binari sco era sin via tar ils chantuns ils pli mal cuntanschibels da tut il pajais. Perquai aveva decis da l'onn 2006 il cussegl grond in credit da 10 milliuns francs per planisar novas colliaziuns da traffic. Ils ultims onns han deputadas e deputads al cussegl grond inoltrà diversas intervenziuns parlamentaras. Il parlament ha incumbensà a la regenza da laschar elavurar in rapport che evaluescha e cumpareglia ils singuls projects ch'existan en Grischun. L'organisaziun da project manada da Heinz Dudli (pbd, Tschintg Vitgs) ha preevaluà ils singuls projects e fatg propostas co als finanziar. La finamira da quests studis dals projects era da stimar ils custs ed il niz dals singuls projects. La regenza ha validà ils resultats e classificatgà ils projects en trais categorias da prioritad A, B e C (vair fanestra). Quella classificaziun ha irrità sco ch'ins ha udi mardi a chaschun da la debatta d'entrada da quest studi a divers deputads.

«Dond la rain als pajais vischins»

Era il president da la cumissiun predeliberanta Markus Clavadetscher (pld,

Tumleatga) ha numnà questa classificaziun «problematica». A ses avis han ins manchentà la schanza da preschentar perspectives per l'avegnir, «sco pretais en l'incumbenza Feltscher dal 2009». Georg Fallet (pcd, Val Müstair) ha deplorà ch'il studi prioriseschia mo las colliaziuns da Cuira e da Tavau vers nord. El s'avev giavischè in'avertura era vers ils vischins a l'ost ed al sid, numnadamain la colliaziun da l'Engiadina cun il Vnuost ch'è vegnida sistida. «Ch'il project Scuol-Landeck duai schizunt vegnir mess per adina en chaschutta è betg enclegientavel», ha'l ditg, «il Grischun ha blers giasts si da l'Italia e pli e pli era da l'ost da l'Europa.» Da quel avis eran era Maurizio Michael (pld, Bregaglia), el ha criticatgà ch'ins dettia uschia la rain als pajais vischins, Philipp Gunzinger (pld, Suot Tasna), Peter Engler (pld, Tavau), Andreas Thöny (ps Tschintg Vitgs), Emil Müller (pld, Suot Tasna, suppl.), Jon Domenic Parolini (pbd, Suot Tasna) ed auters. Ils respeschentants da la Surselva Silvia Casutt (pcd, Glion), Placi Berther (pcd, Mustèr) ed auters han deplorà ch'il project d'accelerar il trajet da viafier da la Surselva, ch'i saja impurtant da procurar per meglieras colliaziuns era per las differentas regiuns periferas.

«Betg serrar l'isch tar las tractativas cun il Tiroi e'l Vnuost»

Cussegljer guvernativ Mario Cavigelli ha

menziunà ch'ils votums per la debatta d'entrada hajan resguardà per gronda part «ils interess regiunals e main ils interess chantunals». El ha declerà ch'il fundament per il studi era la validaziun da las colliaziuns pussaivlas: «Per las realisar forsa in bel di ston ellas correspunder a las pretendiuns da Berna, sche quai è il cas paja la confederaziun 85 pertschient dals custs d'infrastructura, mantegniment, e 80 pertschient per la gestiun, material rudlant.» Areguard ils progets da colliar l'Engiadina cun il Vnuost, resp. cun il Tiroi austriac ha ditg Cavigelli che las regenzas actualas hajan signalisà da nun avair actualmain interess da'ls realisar. «I'ns è baingea conscient che quels progets na daventan betg realitad en ils pro-

xims 20 onns», ha ditg Georg Fallet, «per pli tard èsi però tuttina impurtant da signalisar als respunsabels en Austria ed Italia noss interess da collavurar cun els, e betg serrar quel isch.» Mario Cavigelli ha giavischè dal cussegl grond da tractar il studi detagliadamain ed appellà a las deputadas e deputads da signalisar tgenins projects ch'els priorissassan. «Nus profundin alura quests projects per als pudair deponar alura a Berna», ha ditg il cussegljer guvernativ. Unanimamain ha decis il parlament grischun d'entrar en fatschenta e da tractar en detagl il rapport davart novas colliaziuns da traffic en Grischun. Tar la fin da redacziun nun era quella debatta anc betg terminada.

Emprima prioritad la colliaziun sperta si da Turitg

A l'emprima categoria da prioritad appartegnan l'acceleraziun dals trajets da las VFF Turitg-Cuira e da la VR il trajet tras il Partenz cun in tunnel dal Wolfgang. Era project da la categoria A è la colliaziun da Cuira cun Lai ed eventualmain da Lai ad Arosa. Dals projects da la categoria B, quai èn ils projects che vegnan per entant sistids e persequitads eventualmain pli tard,

fan part l'acceleraziun dal trajet da tren da la Surselva, la nova colliaziun Engiadina-Vnuost ed il tunnel da la VR dad Arosa a Tavau. Ils projects C èn quels che na duain betg pli vegnir persequitads vivant, da quels fan part il tunnel dad Andermatt a Sedrun, la colliaziun da Scuol a Landeck e colliaziun da viafier Bellinzona-Mesolcina-Valchiavenna.